

Adolygiad Gweithio gyda'n Gilydd i Greu Cymunedau Mwy Diogel

Amodau Gorchwyl y Grŵp Trosolwg (DRAFFT)

Diben

Mae'r Grŵp Trosolwg *Gweithio gyda'n Gilydd i Greu Cymunedau Mwy Diogel* wedi cael ei sefydlu gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant. Grŵp Tasg a Gorffen ydyw a bydd yn cwblhau ei waith erbyn mis Tachwedd 2017.

Diben y grŵp yw sicrhau bod adolygiad safonol yn seiliedig ar ymchwil yn cael ei gynnal yn dilyn cyhoeddi adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru Diogelwch Cymunedol yng Nghymru¹. Y bwriad yn rhannol fydd mynd i'r afael â materion a godwyd yn y ddogfen honno. Er hynny mae cylch gorchwyl yr adolygiad a'r grŵp yn ehangach na hynny a bydd yn edrych ar sut y gall gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru weithio gyda'i gilydd i helpu i wneud ein cymunedau yn fwy diogel ac i ddatblygu gweledigaeth uchelgeisiol gytûn a fydd yn sail i sefydliadau weithio'n fwy effeithiol gyda'i gilydd.

Bydd canfyddiadau ac argymhellion yr adolygiad yn sicrhau bod Llywodraeth Cymru ag asiantaethau a phartneriaid allweddol eraill yn deall ac yn rhannu barn gyffredin ynglŷn â'u priodolau arwain, a thrwy gydweithio priodol gyda a thrwy'r amcanion llesiant a gyhoeddwyd ochr yn ochr â'r Rhaglen Lywodraethu *Symud Cymru Ymlaen* yn cynorthwyo cymunedau i fod yn fwy diogel.

Bydd yr adolygiad yn defnyddio ac yn dibynnu ar yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy, a adwaenir fel y Pum Ffordd o Weithio, i archwilio fframweithiau (gan gynnwys rhai deddfwriaethol a chyllidebu), strwythurau, polisiau a phrosesau gwasanaethau cyhoeddus presennol i sicrhau bod y canlynol yn digwydd:

- Integreiddio (e.e. dulliau prif-ffrydio, trawsbynciol, yn seiliedig ar le);
- Ffocws ar atal (e.e. buddsoddi mewn ymyriadau effeithiol ar adeg gynharach, buddsoddi i arbed);
- Cydlafurio (e.e. cyllidebau cyfunol, timau amlasiantaeth);
- Cynnwys dinasyddion ac ymgysylltu â hwy;
- Meddwl am y tymor hir (diogelu at y dyfodol).

Amodau Gorchwyl

Bydd yr adolygiad yn gwneud argymhellion ar gyfer:

- Pennu gweledigaeth strategol ar gyfer diogelwch cymunedol yng Nghymru y yr holl sefydliadau sydd ynghlwm ei deall, ei rhannu ac adeiladu arni yn rhan o'u cynlluniau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol;

---

¹ <https://www.wao.gov.uk/cy/system/files/publications/Community-Safety-2016-Cymraeg.pdf>

- Deall, diffinio ac egluro'r ystod o randdeiliaid a'u rolau arwain, gan gynnwys rôl Llywodraeth Cymru, y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu, Awdurdodau Lleol ac Adrannau Llywodraeth Prydain;
- Adlewyrchu'r eglurder newydd mewn perthynas ag arweinyddiaeth trwy liflinio a symleiddio'r trefniadau llywodraethu presennol er mwyn gwella atebolrwydd, gan ailbennu ffocws gweithgarwch er mwyn osgoi dyblygu a dryswch;
- Sicrhau bod y cyfan yn cael ei gyflawni yn unol â'r Rhaglen Lywodraethu Symud Cymru Ymlaen.

Amcanion a chwmpas

Bydd y Grŵp Trosolwg yn llywio'r adolygiad *Gweithio gyda'n Gilydd i Greu Cymunedau Mwy Diogel* ac yn gwneud argymhellion yn seiliedig ar y canlynol:

- sicrhau bod dull cynaliadwy o weithio mewn partneriaeth yng Nghymru yn cael ei ddatblygu trwy gasglu a dadansoddi tystiolaeth gan gynnwys tystiolaeth ar lefel y Deyrnas Unedig ac ar lefel ryngwladol ynghylch yr hyn sy'n gweithio;
- creu arweinyddiaeth sy'n gryfach, yn fwy effeithiol ac yn fwy atebol ymhlith pob asiantaeth a sefydliad;
- dull cynaliadwy o ariannu, darparu gwasanaethau a gweithio mewn partneriaeth ar faterion diogelwch cymunedol gan gynnwys yr holl bartneriaid perthnasol sy'n sicrhau safonau ansawdd a chysondeb a chydaddoldeb gwasanaethau ledled Cymru er budd defnyddwyr gwasanaethau;
- cyflawni'r amcanion llesiant a gyhoeddwyd ochr yn ochr â'r Rhaglen Lywodraethu *Symud Cymru Ymlaen*;
- ymateb priodol a phwyllog i adroddiad ac argymhellion yr Archwilydd Cyffredinol, *Diogelwch Cymunedol yng Nghymru*.

Bydd yn ystyried y cyd-destun gwleidyddol a pholisi ehangach gan gynnwys:

- pwysau parhaus ar gyllid a chyni parhaus;
- deddfwriaeth y DU a Chymru, a pha un a oes angen diwygio pellach, gan gynnwys cyfleoedd sy'n deillio o Ddeddf Cymru 2017;
- polisiau'r DU, er enghraifft diwygio carchardai a datblygiadau mewn cyfiawnder ieuencid a chydlyniant cymunedol ac o ran y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu a.y.b.;
- y broses cynllunio sengl trwy Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus;
- y cyd-ddibyniaethau rhwng cyfrifoldebau datganoledig a'r rhai nad ydynt wedi'u datganoli (gan gynnwys y Comisiynwyr Heddlu a Throseddu) a'r posibilrwydd o'u halinio'n well;
- cynigion Llywodraeth Cymru i ddiwygio llywodraeth leol² ac yn arbennig darparu gwasanaethau yn rhanbarthol.

² https://consultations.gov.wales/sites/default/files/consultation_doc_files/170130-white-paper-cy.pdf

Amodau gweithredu

Trefniadau Dirprwyo

Sefydlwyd y Grŵp Trosolwg gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant fel grŵp tasg a gorffen. Bydd yn adrodd ar ei ganfyddiadau a'i argymhellion wrth Ysgrifennydd y Cabinet yn y lle cyntaf. Ni ddirprwywyd unrhyw awdurdod iddo ac nid oes cylch gorchwyl ganddo y tu hwnt i'r diben penodol ac am amser cyfyngedig.

Dull gweithredu

Caiff y Grŵp Trosolwg ei gadeirio gan Reg Kilpatrick, Cyfarwyddwr y Gyfarwyddiaeth Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru.

Bydd cyfarfodydd yn digwydd yn fisol, er y gall fod achlysuron pan fydd angen cyfarfodydd amlach. Hefyd, mae'r grŵp yn gallu sefydlu is-grwpiau ar gyfer tasgau penodol. Bydd yr ysgrifenyddiaeth yn cael ei darparu gan Is-adran Diogelwch Cymunedol Llywodraeth Cymru.

Bydd y Grŵp Trosolwg yn cwrdd yn unol â'r amserlen sydd wedi'i hatodi.

Bydd y Grŵp Trosolwg yn ystyried uwchgyfeirio unrhyw faterion brys sy'n codi trwy eu cylchredeg trwy'r e-bost a sgwrs rithwir fel y bo angen.

Bydd agenda'r Grŵp Trosolwg yn cael ei chytuno ymlaen llaw trwy ei chylchredeg trwy'r e-bost a bydd yn cael ei chylchredeg i'r aelodau fan bellaf bum diwrnod gwaith cyn pob cyfarfod.

Bydd agendâu, papurau a chofnodion yn cael eu cyhoeddi.

Monitro ac adrodd

Bydd y Grŵp Trosolwg yn adrodd yn uniongyrchol wrth Ysgrifennydd y Cabinet dros Gymunedau a Phlant.

Aelodaeth

Bydd aelodaeth y Grŵp Trosolwg yn cynnwys cynrychiolwyr o'r asiantaethau/rhwydweithiau canlynol:

- Llywodraeth Cymru
- Bwrdd Cyfiawnder Ieuencid Cymru
- Comisiynwyr Heddlu a Throsedd Cymru
- Prif Gwnstablaid Cymru
- Prif Swyddogion Tân Cymru
- Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Mawrhydi (HMPPS)
- Y Swyddfa Gartref
- Y Weinyddiaeth Gyfiawnder

- Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC)
- Cyfiawnder Cymunedol Cymru
- Cymdeithas Prif Weithredwyr Awdurdodau Lleol (SOLACE)
- Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol (ADSS) Cymru
- Iechyd

Mae manylion yr aelodau unigol sy'n cynrychioli'r asiantaethau/rhwydweithiau hyn i'w gweld yn **Atodiad B**.

Os nad yw aelod yn gallu mynychu un o gyfarfodydd y Grŵp Trosolwg bydd dirprwy'n cael ei dderbyn. Bydd angen i'r dirprwy fod ar reng ddigon uchel i gynrychioli ei briod asiantaeth neu rwydwaith yn briodol ac i wneud unrhyw benderfyniadau perthnasol ar ran yr asiantaeth neu rwydwaith.

Bydd disgwyl i aelodau weithredu fel y ddolen gyswllt rhwng y Grŵp Trosolwg a'u priod asiantaethau a rhwydweithiau, gan adrodd yn ôl wrth eu hasiantaethau, rhwydweithiau neu unrhyw grwpiau perthnasol eraill y maent yn aelodau ohonynt.

Bydd yr aelodaeth yn cael ei hadolygu yn dilyn tri chyfarfod heb fod yn bresennol.

Adolygiadau

Bydd adolygiad cychwynnol o'r amodau gorchwyl hyn yn cael ei gynnal yn dilyn dau gyfarfod a bydd y Grŵp Trosolwg yn ystyried ei berfformiad neu ei effeithiolewydd yn unol â'r raddfa amser hon ac yn addasu ei amodau gorchwyl fel y bo angen yng ngoleuni'r ystyriaeth honno.

Cysylltiadau a dibyniaethau

Mae Bwrdd Cyfiawnder Troseddol Cymru Gyfan yn ystyried materion trawsbynciol sy'n ymwneud â materion cyfiawnder troseddol a allai gyffwrdd â materion diogelwch cymunedol hefyd. Yn ogystal, ceir ystod o grwpiau eraill sydd â buddiant a bydd yr ysgrifenyddiaeth yn cytuno ar y drefn ar gyfer cylchredeg papurau a dogfennau i'r rhain fel y bo angen. Bydd yr holl ddeunydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru.

Cyfathrebu

Bydd y Grŵp Trosolwg yn cylchredeg cofnodion o fewn 10 niwrnod gwaith i'r cyfarfod. Bydd pob aelod o'r Grŵp Trosolwg ar gael i gyfathrebu gyda'r asiantaeth, sefydliadau neu grwpiau y mae'n eu cynrychioli.

Stephen Carr
Llywodraeth Cymru

Chwefror 2017

Gweithio gyda'n Gilydd i Greu Cymunedau Mwy Diogel

Aelodaeth a Manylion Cysylltu'r Grŵp Trosolwg

Sefydliad	Enw(au)
Llywodraeth Cymru	Reg Kilpatrick, Cyfarwyddwr (Llywodraeth Cymru)
	Martin Swain, Dirprwy Gyfarwyddwr (Yr Is-adran Diogelwch Cymunedol)
	Stephen Carr, Arweinydd yr Adolygiad
Gwasanaeth Carchardai a Phrawf Ei Mawrhydi	Ian Barrow, Dirprwy Gyfarwyddwr
Bwrdd Cyfiawnder Ieuenctid Cymru	Dusty Kennedy, Cyfarwyddwr a Darren Trollope, Pennaeth Strategaeth a Chynllunio
Comisiynwyr Heddlu a Throseddu	Alun Michael (De Cymru) a Dafydd Llywelyn (Dyfed Powys)
Cyngor Cenedlaethol y Prif Swyddogion Heddlu	Mark Polin (Prif Gwnstabl, Heddlu Gogledd Cymru)
Cymdeithas y Prif Swyddogion Tân	Chris Davies, Prif Swyddog Tân, Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru
Cyfiawnder Cymunedol Cymru	Barbara Natasegara (cyd-gadeirydd) a Bernie Bowen Thompson (cyd-gadeirydd)
Y Swyddfa Gartref	Joanne Hopkins, Pennaeth Tîm Cymru
Y Weinyddiaeth Gyfiawnder	Geraint Davies, Arweinydd Datganoli
CLILC	Rachel Morgan, Swyddog Heddlu Diogelwch Cymunedol a Naomi Alleyne, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai
SOLACE	Gareth Chapman, Prif Weithredwr CBS Merthyr Tudful
BILLau	Conrad Eydmann, Pennaeth Partneriaeth, Strategaeth a Chomisiynu, BILI Caerdydd a'r Fro